

Kommunikationsverket

Marknadsöversikt

1/2009

Marknadsöversikt 1/2009

Internationella kommunikationsmarknader

30.6.2009

INLEDNING

Kommunikationsverkets marknadsöversikt 1/2009 presenterar de mest centrala uppgifterna om internationella kommunikationsmarknader. Publikationen är den andra i serien som endast gäller internationella kommunikationsmarknader. Marknadsöversikter över internationella kommunikationsmarknader publiceras årligen. Översikten fokuserar på de europeiska kommunikationsmarknaderna men vissa nyckeltal jämförs även med länder utanför Europa.

Publikationen innehåller några av de mest centrala indikatorerna för prissättning av kommunikationstjänster och konsumenternas beteende och medvetenhet i frågor som gäller elektronisk kommunikation.

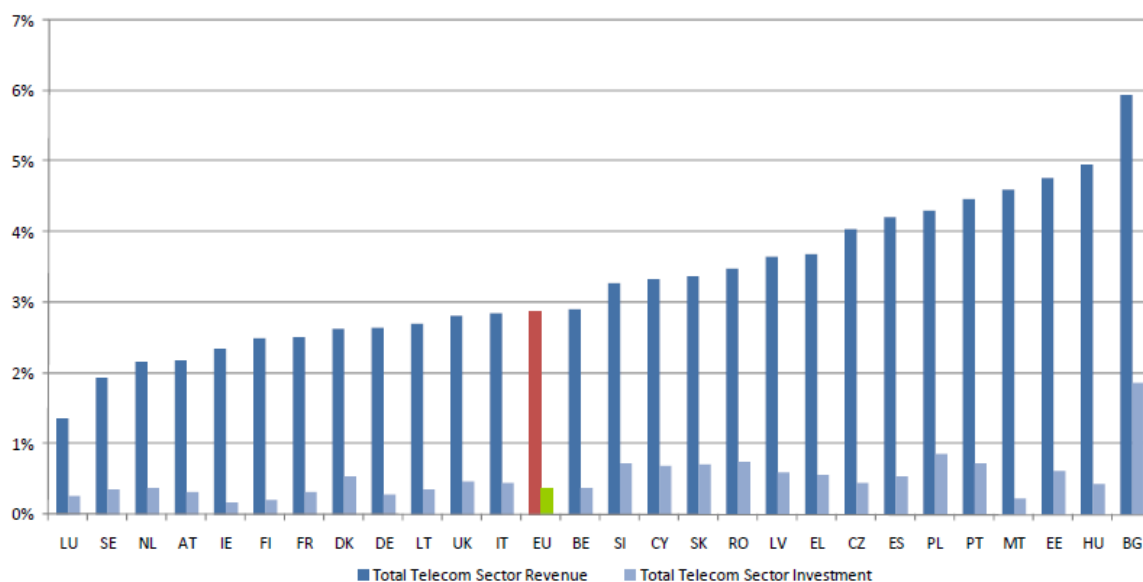
I föreliggande översikt, såsom i marknadsöversikt 2008, behandlas utöver den traditionella telemarknaden också medie- och posttjänster.

Översikten baserar sig på uppgifter som Kommunikationsverket har samlat in från olika offentliga källor. Syftet har varit att de använda uppgifterna samlas in endast från så tillförlitliga källor som möjligt. Uppgifter om basvariablerna för kommunikationsmarknaderna, antalet anslutningar och trafikvolymen har samlats in bl.a. från Europeiska kommissionens lägesrapport. Prisuppgifter har fåtts från en internationell jämförelse av mobilsamtalspriser som Kommunikationsverket publicerade den 25 maj 2009.

TELEVERKSAMHET

Televerksamhetens andel av EU-ländernas bruttonationalprodukt sjönk en aning år 2007 från året innan och var knappt tre procent. Det motsvarar cirka 357 miljarder euro. Samtidigt ökade investeringar i relation till omsättningen från televerksamheten från knappt 10 procent till knappt 15 procent, dvs. till cirka 52 miljarder. Av investeringarna användes 57 procent till fasta kommunikationsnät, även om de inte utgjorde mer än 49 procent av omsättningen.

I Finland minskade omsättningen i telesektorn med en procent till cirka 4,48 miljarder euro år 2007. Investeringarna i telesektorn förblev på samma nivå som år 2006, på cirka 0,38 miljarder. Investeringarna ökade därför lite i relation till omsättningen och var drygt åtta procent. Vid undersökning av både investeringar och omsättning låg Finland fortfarande något under EU-genomsnittet.

Figur 1. Teleomsättningar och -investeringar i procent av BNP år 2007. (Källa: Europeiska kommissionen, Total Telecom Sector Revenue = Totala omsättningar i telesektorn; Total Telecom Sector Investment = Totala investeringar i telesektorn)

Bredbandstjänster

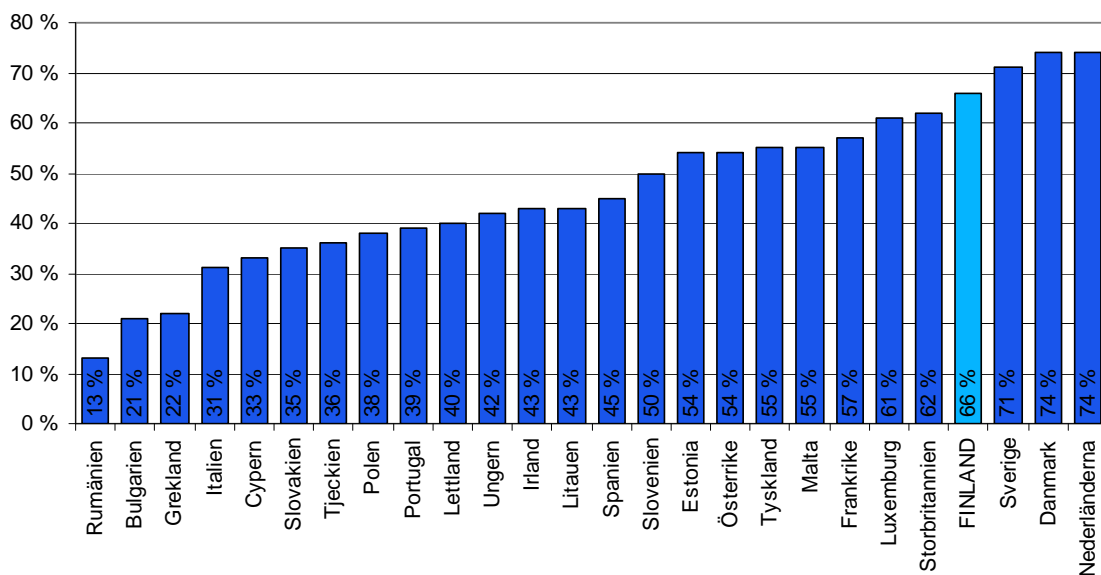
Då antalet bredbandsförbindelser fortsatte att öka, blev skillnaderna i förbindelseantalet mellan de länder som har bäst respektive sämst resultat mindre. Under 2008 ökade antalet fasta bredbandsanslutningar i EU-länderna med 14 miljoner. Det blev nolltillväxt för Finland, medan Grekland och Polen upplevde en ökning med fyra anslutningar per 100 invånare. I januari 2009 fanns i EU 22,9 fasta bredbandsanslutningar mot 100 invånare, vilket var 2,76 mer än året innan. EU:s bredbandspenetrering närmade sig alltså

småningom Förenta staterna, Australien och Japan. Finland och åtta andra EU-medlemsstater har dock en högre bredbandspenetrering än de ovan nämnda länderna.

Utöver den egentliga bredbandspenetreringen kan täckningen av bredbandsförbindelserna också mätas genom att jämföra antalet förbindelser med antalet hushåll. I denna EU:s interna jämförelse placerade Finland sig på fjärde plats – såsom i fråga om penetreringen – medan de topp tre

länderna var Sverige, Danmark och Nederländerna. I juli 2008 hade 66 procent av de finländska hushållen en bredbandsanslutning, medan motsvarande andel var

74 procent i Nederländerna och bara 13 procent i Rumänien som var det sämst placerade landet.

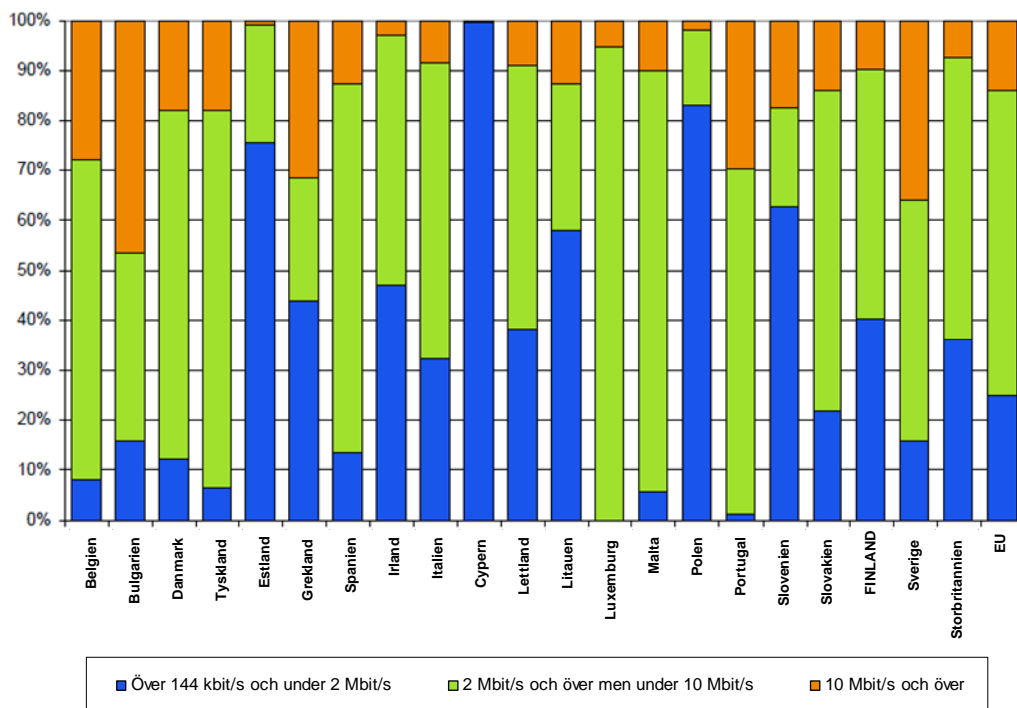
Figur 2. Fasta bredbandsanslutningar i förhållande till hushåll 2008 (Källa: Europeiska kommissionen)

I början av 2009 hade ungefär tre av fyra fasta bredbandsanslutningar i EU en hastighet på 2 Mbit/s eller högre. I Finland var motsvarande andel cirka 60 procent.

Hastigheterna varierade stort bland de olika medlemsstaterna. Till exempel hastigheten för så gott som alla förbindelser i Portugal var minst 2 Mbit/s medan mindre än en femtedel av de polska bredbandsförbindelserna nådde motsvarande hastigheter. I jämförelser av förbindelser på 10 Mbit/s eller högre, förblev Finland med sin 10 procents andel under EU-genomsnittet som var ungefär 14 procent. Mycket snabba optiska fiberförbindelser som klarar 100 Mbit/s var fortfarande ganska

sällsynta. De optiska fiberförbindelserna har ökat sin andel med ungefär 0,1 procent per år, och utgjorde 1,4 procent av alla bredbandsanslutningar i EU i början av 2009.

Både i Finland och i EU, DSL-teknikens andel av alla bredbandsförbindelser minskade något under 2008. DSL-förbindelserna utgör dock fortfarande cirka fyra femtedelar av alla bredbandsförbindelser. Andelen av förbindelser som genomförs via kabeltelevisionsnätet förblev oförändrad under 2008, och kabelmodem var fortsättningsvis den näst allmänaste tekniken med en andel av drygt 15 procent.

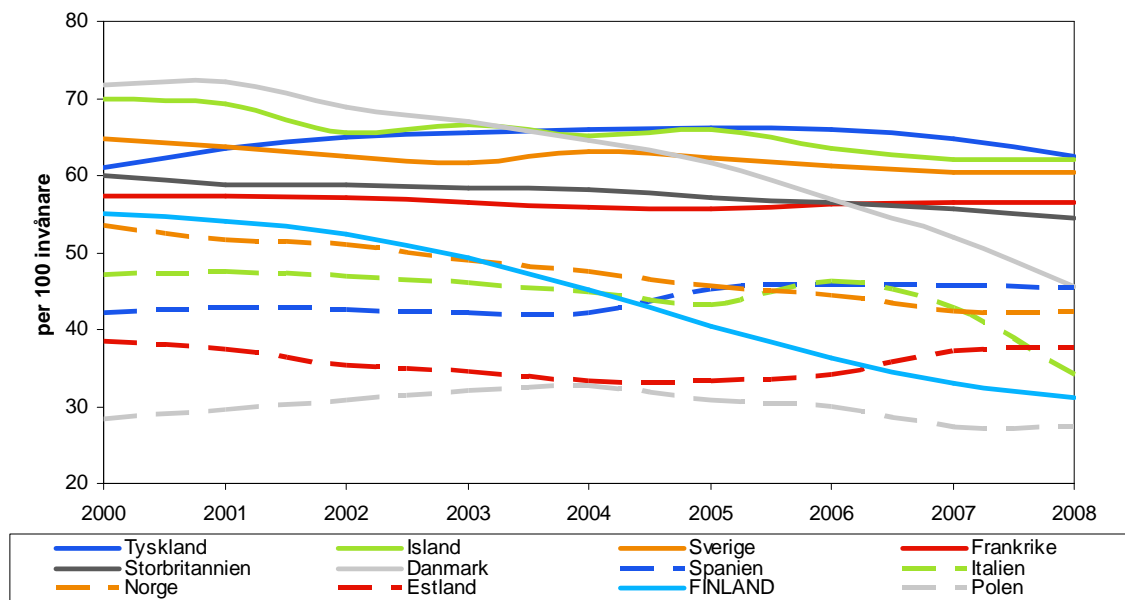

Figur 3. Hastigheter för fasta bredbandsförbindelser (januari 2009). (Källa: Europeiska kommissionen)

Telefontjänster i det fasta nätet

Användningen av fasta telefontjänster har utvecklats på mycket olika sätt i de europeiska länderna under åren 2000–2008. I många länder har anslutningsantalet för-

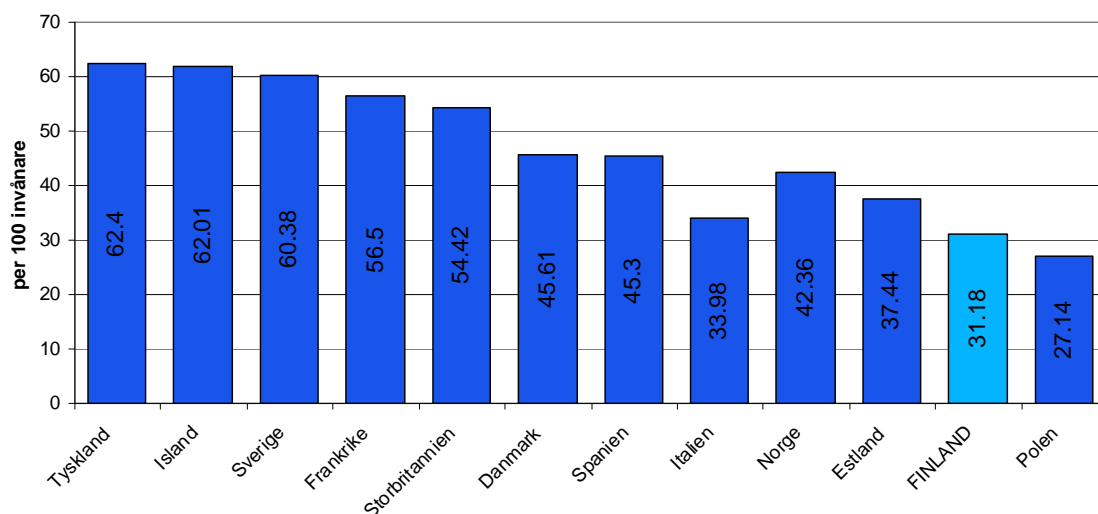
blivit ganska oförändrat eller rentav börjat öka under 2000-talet. I Finland har anslutningsantalen däremot minskat varje år.

Figur 4. Fasta telefonanslutningar per 100 invånare 2000–2008. (Källa: ITU)

Marknaden för anslutningar i det fasta telefonnätet fortsatte att krympa i EU år 2008. Operatörernas intäkter från telefonitjänster i fasta nät inom EU minskade med fem procent. I Finland fanns cirka 31,2 fasta telefonanslutningar mot 100 invånare i slutet av 2008. Antalet är det

lägsta inom de nordiska länderna, i Sverige till exempel var den relativa volymen nästan dubbelt så stor som i Finland.

Figur 5. Fasta telefonanslutningar per 100 invånare 2008. (Källa: ITU)

Traditionell fast telefoni ersätts inte bara av mobiltelefonitjänster utan också av förvaltade VoIP-tjänster som tillhandahålls i det fasta nätet och som redan utgör cirka 8,3 procent av de fasta anslutningarna. I Finland utgör förvaltade, dvs. operatörernas avgiftsbelagda VoIP-tjänster lite

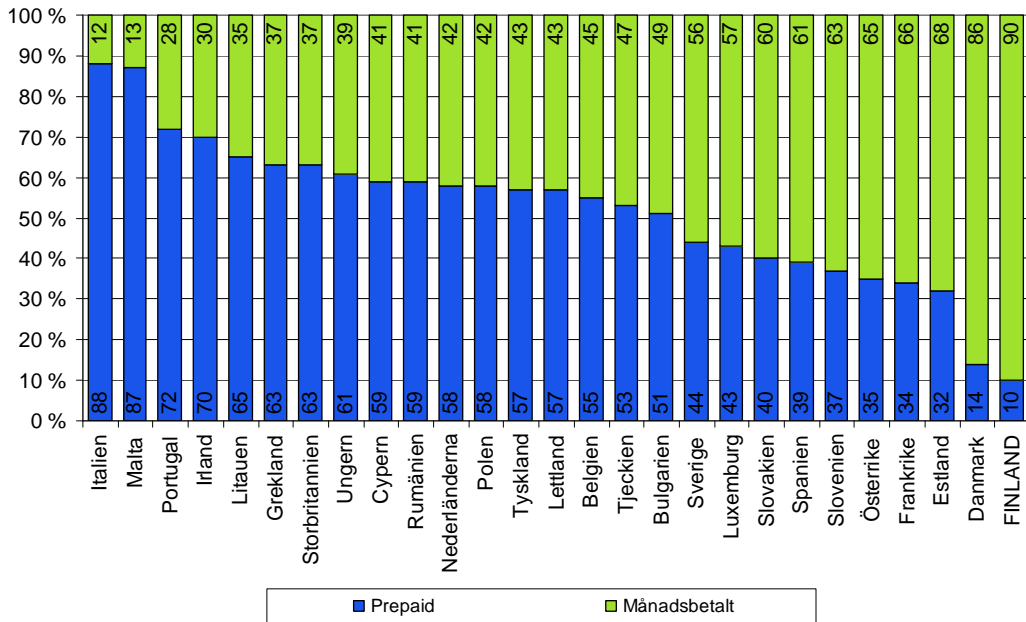
under tre procent av anslutningarna i det fasta nätet. I allmänhet har både slutkunds- och grossistpriserna för fasta telefonitjänster i Europa stabiliserat sig på de föregående årens nivå.

Mobiltjänster

Volymen av mobilsamtal och mobilabonnemang i EU-medlemsstaterna fortsatte att öka år 2008. Antalet mobilabonnemang ökade inom ett år med cirka sju procent så att i oktober 2008 fanns det cirka sex abonnemang mot fem EU-medborgare. Marknadens tillväxt har fått fart i synnerhet genom sådana tjänster som mobilt bredband vars andel av omsättningen från mobiltjänster var tre procent år 2008.

Förhandsbetalda prepaid-abonnemang minskade i antal i andra EU-länder förut-

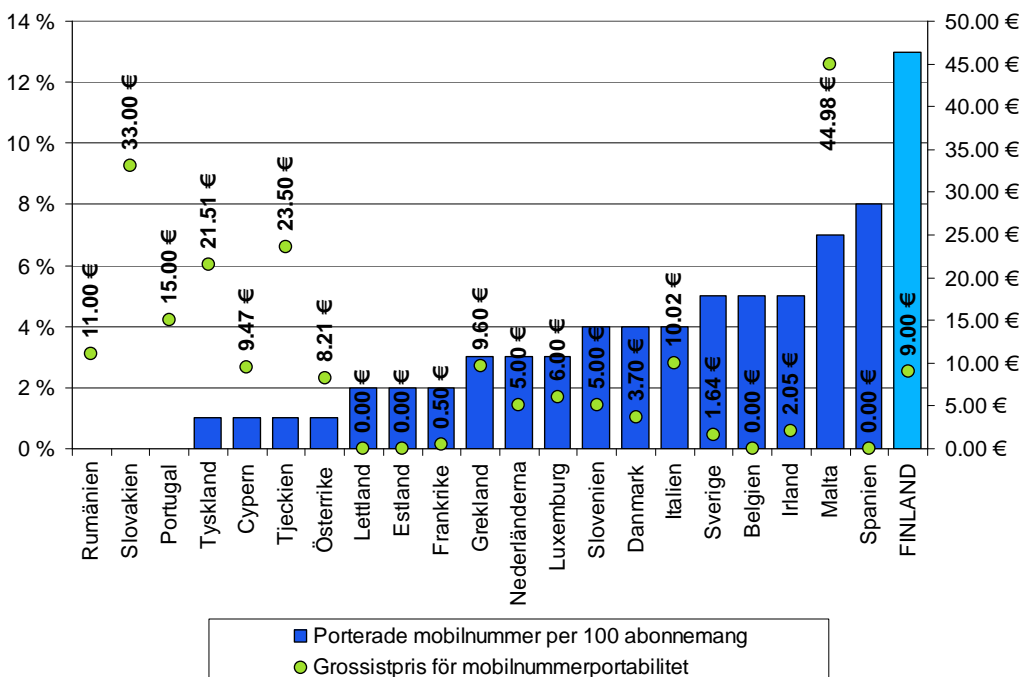
om Grekland, Lettland och Nederländerna. I oktober 2008 var 58,2 procent av mobilabonnemangen i EU betalda på förhand. Skillnaderna i betalningssätt var fortfarande stora bland EU-länderna. Även om endast var tionde abonnemang var prepaid i Finland, var situationen i några EU-länder den motsatta. Till exempel i Italien bara en tiondedel av mobilabonnemangen fakturerades i efterhand. På EU-nivå är Finland och Danmark undantag: prepaid-abonnemangens andel i alla andra medlemsstater var åtminstone dubbelt så stor som i dessa två länder.

Figur 6. Prepaid-abonnemangens andel av alla mobilabonnemang. (Källa: Europeiska kommissionen)

I en jämförelse av relativa andelar av porterade mobilnummer inom EU placerade sig Finland på första plats. Under ett år från oktober 2007 porterades i Finland 13 nummer per 100 abonnemang. Utöver Finland överskred bara Malta och Spanien

relationsantalet på fem procent, men förblev ändå klart under 10 procent.

Figur 7. Porterade mobilnummer. (Källa: Europeiska kommissionen)

Prisnivå på mobiltjänster

För andra gången i rad lät Kommunikationsverket Pöyry Telecom Oy utgöra en undersökning av prisnivån på mobiltjänster i Europa. I undersökningen, som omfattade 19 europeiska länder, beräknades landsspecifika priskorgar för tre användarprofiler i fråga om mobilabonnemang samt en priskorg för mobila bredbandstjänster. De använda priserna var från april 2009.

Antalet mobilabonnemang i de undersökta länderna uppgick till 494 miljoner i slutet av 2008, vilket är en ökning på sex procent från föregående år. Antalet 3G-abonnemang uppgick till 117 miljoner, vilket innebär en tillväxt på 46 procent från året innan.

Mobilmarknaden var starkt koncentrerad i alla undersökta länder så att de tre största operatörerna hade över 90 procent av marknaden i så gott som alla länder.

Jämförelse av priskorgar för mobilabonnemang

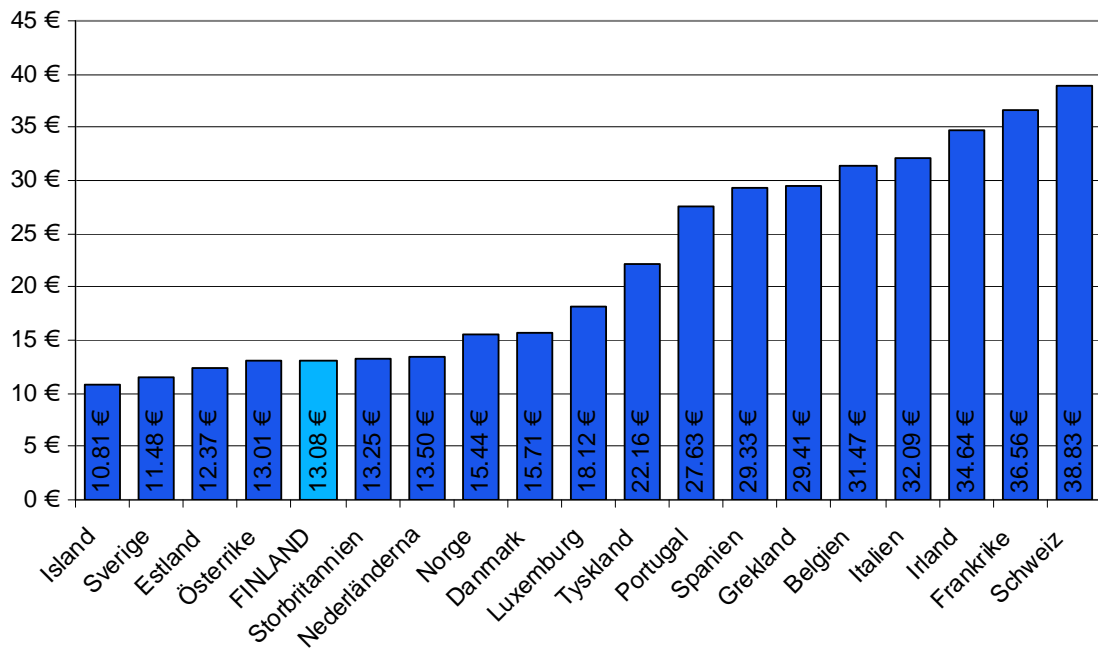
I prisjämförelsen av mobilabonnemang beräknades landsspecifika priskorgar för tre olika användarprofiler. Jämförelsen omfattade endast avtalsabonnemang; prepaid-abonnemang exkluderades från

undersökningen. Uppbindningsabonnemang som är allmänna i många europeiska länder ingick inte heller i prisjämförelsen.

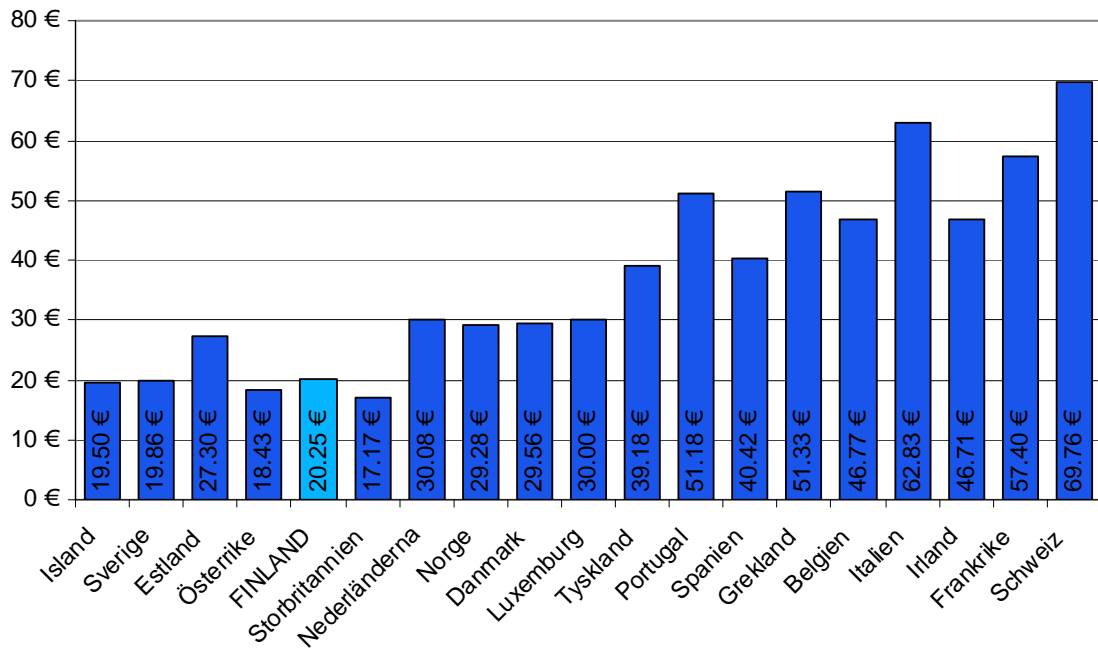
Enligt undersökningen hade Finland som helhet de femte förmånligaste mobilabonnemangen i Europa. Finland placerade sig på femte plats i alla tre priskorgar. Även om priserna på abonnemang steg en aning (2 %) från föregående år, är Finland fortfarande ett av de förmånligaste länderna. I alla tre priskorgar var prisnivån för mobilabonnemang i Finland ungefär 50 procent lägre än det viktade genomsnittet. Skillnaderna i prisnivåer i de undersökta länderna är fortfarande stora därför att prisskillnaden mellan det förmånligaste och dyraste landet i varje profil rentav var fyr- eller sexfaldig.

De jämförda användarprofilerna hade generellt sett följande egenskaper:

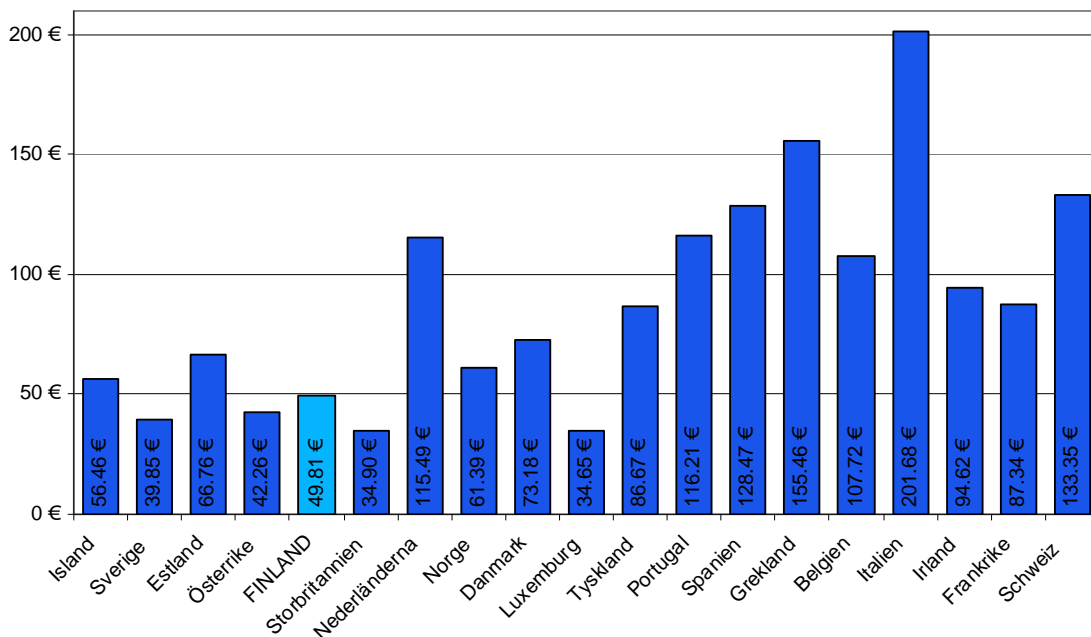
- Profil 1: 150 minuter samtal, 50 SMS (Ringa användning)
- Profil 2: 300 minuter samtal, 100 SMS (Genomsnittlig användning)
- Profil 3: 1000 minuter samtal, 200 SMS, 50 Mt dataöverföring (Riklig användning)

Figur 8. Jämförelse av korgpriserna för mobilabonnemang, profil 1

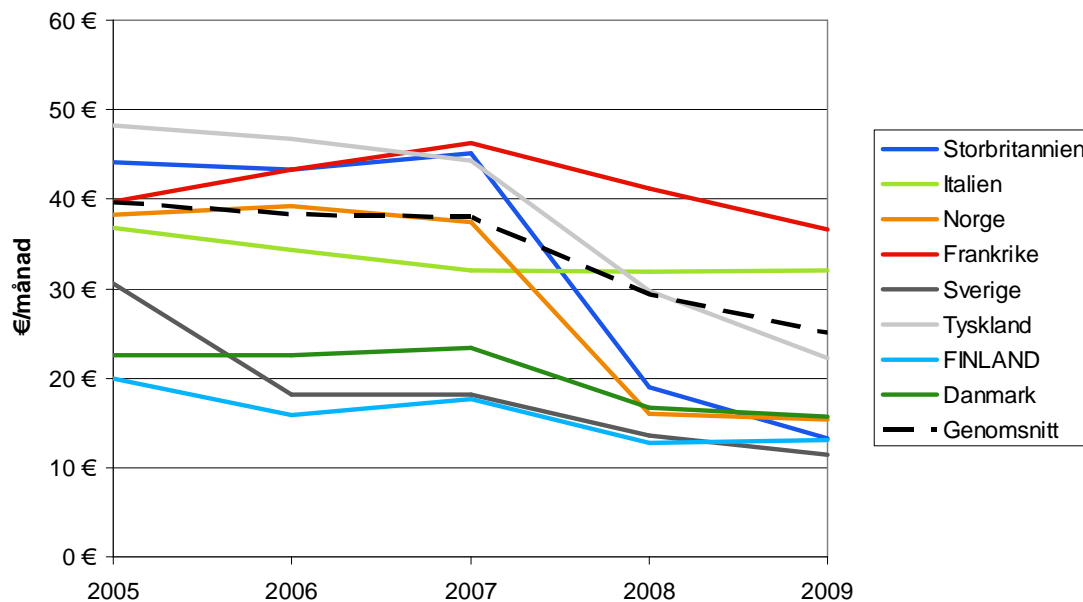
Figur 9. Jämförelse av korgpriserna för mobilabonnemang, profil 2

Figur 10. Jämförelse av korgpriserna för mobilabonnemang, profil 3

För profil 1 med minst användning har det genomsnittliga korgpriset viktat med abonnemangsantalet sjunkit med 14 procent från året innan. Priserna sjönk inte i så rask takt som året förut men i genomsnitt är trenden fortfarande nedåt. Finland och Italien utgjorde ett undantag med en

aning högre prisnivå än föregående år. För Storbritannien beror prisfallet delvis på att pund sterling försvagades mot euro.

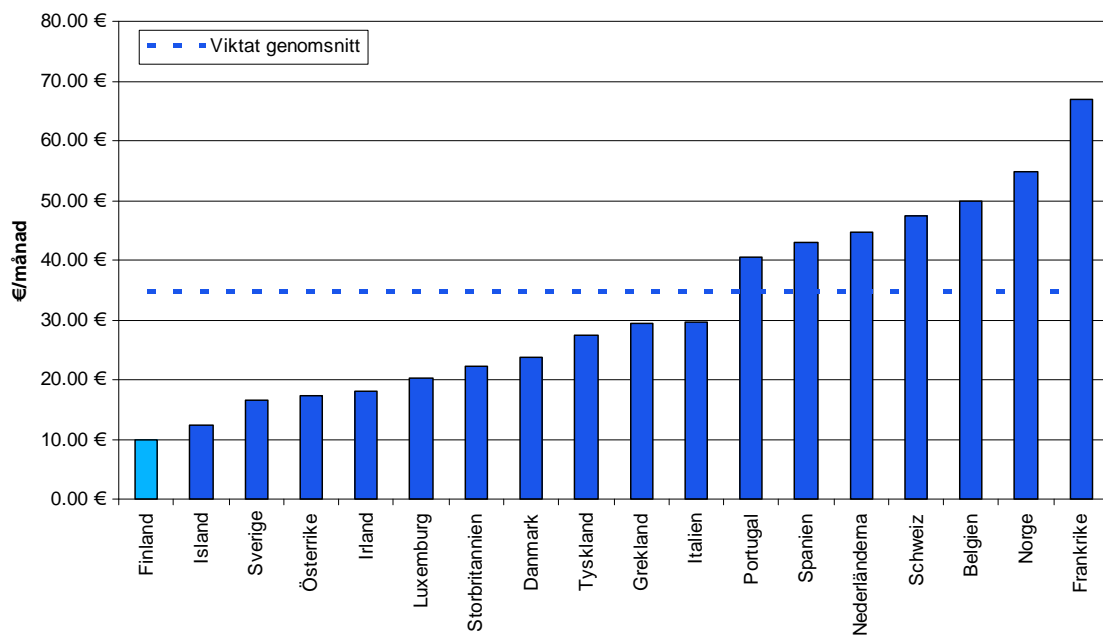
Figur 11. Prisutveckling för profil 1 i jämförelsen av korgpriser för mobilabonnemang i vissa länder.

Jämförelse av priskorgar för mobila bredbandstjänster

I undersökningen jämfördes dataöverföringspriser genom att skapa en egen användarprofil för mobilt bredband. Jämförelsen gällde anslutningar som hade en minimihastighet på 384 kbit/s och fakturerades enligt en fast månadsavgift. Det krävdes dessutom att anslutningarna skulle möjliggöra obegränsad dataöverföring. I praktiken ansågs att obegränsad data-

överföring betyder överföring av fyra Gbit/s eller mer i månaden.

I fråga om mobila bredbandsanslutningar var Finland som helhet det förmånligaste landet med en genomsnittlig månadsavgift på 9,84 euro. Priset blev oförändrat från året innan. Prisskillnaderna mellan länderna var stora och varierade från cirka 10 euro till över 60 euro, då det med anslutningsantalet viktade genomsnittspriset var cirka 35 euro per månad.

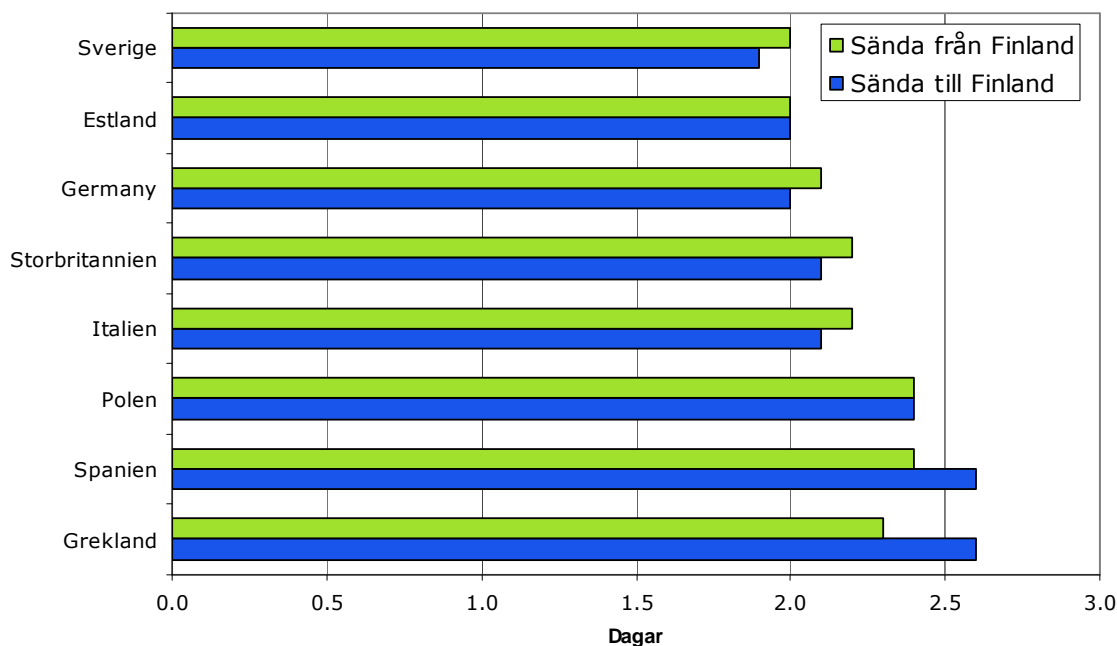
Figur 12. Landsspecifika värden för priskorgar för mobila bredbandsanslutningar.

POSTVERKSAMHET

Transporthastighet för brev i Europa

Transporthastigheten för brev mellan de europeiska länderna nådde ett nytt rekord år 2008 då 94,6 procent av breven levererades till mottagarna inom tre dagar och 98,8 procent inom fem dagar från postningen. Andelarna överskrider klart den nivå som EU:s postdirektiv uppställer,

dvs. 85 procent inom tre dagar och 97 procent inom fem dagar. Också andelen brev som når mottagaren inom två dagar fortsatte att öka i 18 EU-länder: från 82,3 procent år 2007 till 84,9 procent år 2008. Årets resultat är det bästa sedan mätningarna började år 1994.

Figur 13. Genomsnittlig leveranstid för brev år 2008. (Källa: IPC)

Undersökningen av transporthastigheten för brev gjordes av Research International Ltd på uppdrag av International Post Corporation SC. För undersökningen bildades en panel av representanter från de undersökta länderna som sände och tog emot testbrev. Testbrevens motsvarar det verkliga postflödet med tanke på brevets typ och storlek, postningsmetod, betalningsmetod och postnings- och mottagningsställen.

År 2008 skickades cirka 350 000 brev som motsvarar det verkliga postflödet i 34 europeiska länder. Undersökningen år 2008 omfattade fem nya länder: Bosnien-Hercegovina (delvis), Bulgarien, Kroatien,

Turkiet och före detta jugoslaviska republiken Makedonien. Undersökningen gjordes i enlighet med definitionerna i EU-standard som gäller transporthastighet för första klass brev och med hjälp av UNEX-systemet för uppföljning av tjänstekvalitet.

MEDIEFOSTRAN

Kontroll av barns internetanvändning

Enligt en Eurobarometerundersökning som gjordes i slutet av 2008 ställer var fjärde europeisk förälder inte några begränsningar för hur mycket deras barn använder internet.

Finländska föräldrars beteende avviker på många sätt från föräldrarnas beteende i

våra grannländer Sverige, Danmark och Estland. Största skillnader förekommer när det gäller attityder till den tid som barnet tillbringar på nätet: de finländska föräldrarna berättar att de begränsar tiden mycket oftare än i synnerhet de danska föräldrarna.

	Vilka aktiviteter får barnet inte göra?							
	Tillbringa mycket tid på nätet	Prata med personer som barnet inte känner i verkligheten	Besöka chatttrum	Skapa en online-profil	Besöka vissa webbplatser	Ladda ned/spela musik, filmer eller spel	Göra inköp på nätet	Ge ut personliga uppgifter
FINLAND	81	76	58	62	41	37	84	98
Sverige	59	67	23	39	38	40	82	91
Danmark	45	75	49	48	49	33	74	86
Estland	69	61	33	30	29	19	81	77
Nederländerna	72	88	73	53	42	29	85	90
Belgien	73	84	53	59	40	32	89	78
Irland	87	96	92	72	51	31	84	98
Storbritannien	75	92	85	68	46	38	83	97
Österrike	77	71	45	63	49	42	86	90
Luxemburg	80	79	56	73	31	35	82	91
Frankrike	77	91	54	73	33	40	85	93
Tyskland	82	74	54	62	34	61	88	95
Spanien	88	89	73	77	70	26	92	91
Italien	92	86	73	75	77	39	85	95
Grekland	84	86	73	66	43	11	92	93
Portugal	84	88	73	64	77	45	93	92

Tabell 1. Restriktioner som föräldrarna ställer per land (%). (Källa: Flash Eurobarometer 248/2008). Tabellen visar den procentuella andelen av föräldrarnas restriktioner i Finland och i 15 andra EU-länder. Siffrorna anger föräldrarnas åsikt till åtta frågor som gäller deras barns internetanvändning och begränsning av användningen.

Strängast förhåller sig de europeiska föräldrarna till att deras barn ger ut sina personliga uppgifter på nätet. I detta avseende har Finland och Irland den strängaste linjen. Vid användning av olika begränsningsmetoder placerar sig de finländska föräldrarna dock i allmänhet i mitten av jämförelsen som omfattar 16 länder.

Också inköp på nätet begränsas i de flesta europeiska länder. Bland de tre viktigaste begränsningsmetoderna utöver inköp på nätet och utlämnande av personliga uppgifter är också att föräldrarna inte låter sina barn prata med okända personer. Här ligger Finland dock närmare de länder som har mindre restriktioner.

Minst begränsar de europeiska föräldrarna nedladdning av musik, filmer eller spel. I genomsnitt förbjuder var tredje förälder nedladdningar. Tyska föräldrar är dock ett undantag, eftersom så gott som två av tre säger att de begränsar nedladdningar. Näst minst begränsar föräldrarna sina barn att besöka vissa webbplatser, även om användning av denna restriktion varierar mycket bland länderna. Föräldrarna i Sydeuropa, i synnerhet i Italien, Portugal och Spanien, hade de strängaste attityderna i denna fråga.

Kontaktuppgifter

PB 313
Östersjögatan 3 A
00181 Helsingfors
tfn 09 69 661
fax 09 6966 410

www.ficora.fi